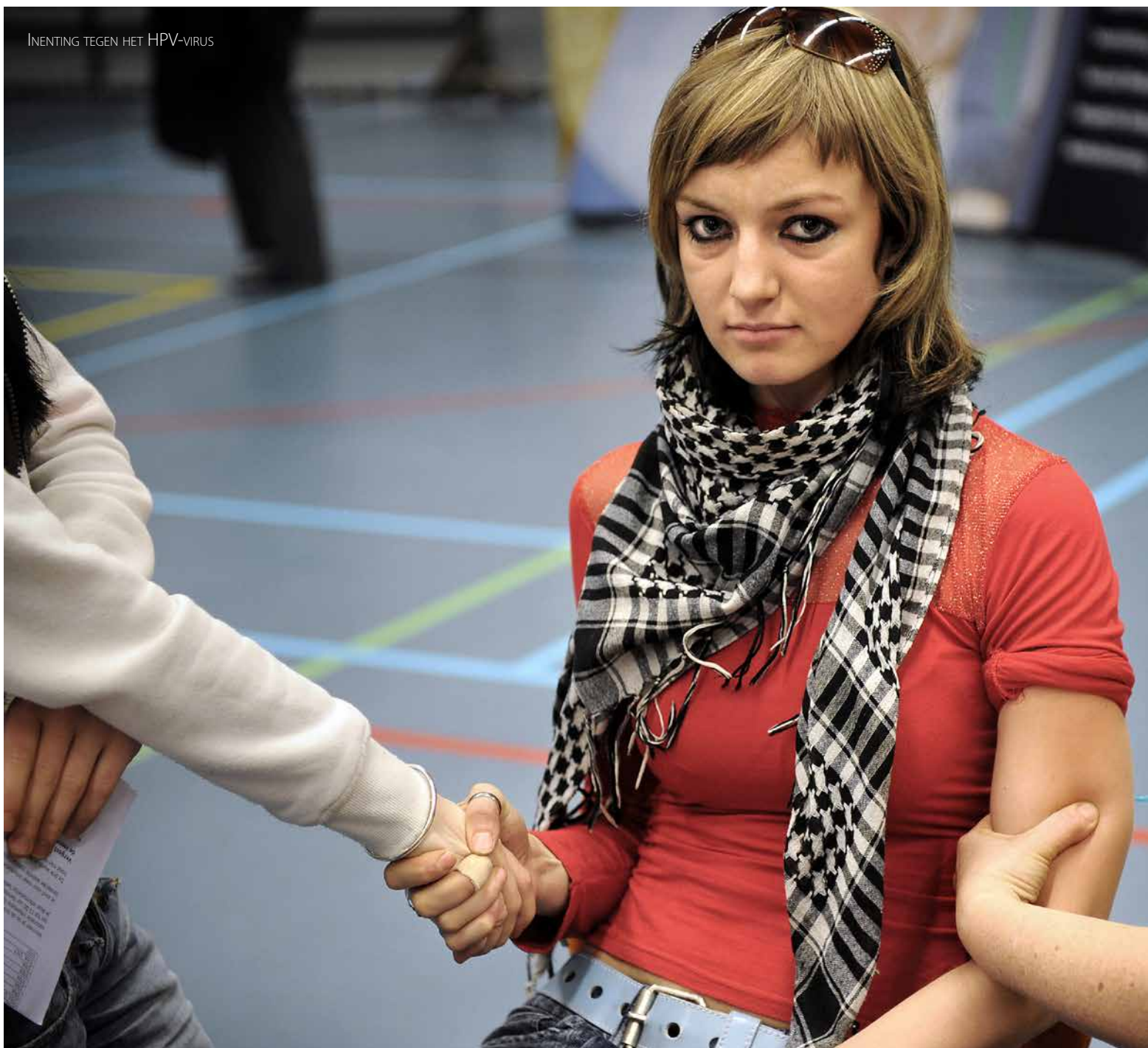

'IK LAAT MIJN EIGEN KINDEREN ZEKER INENTEN. OOK MIJN ZOONS'

Het HPV-vaccin is echt nodig

INENTING TEGEN HET HPV-VIRUS

HET AANTAL MEISJES DAT GEBRUIK MAAKT VAN HET HPV-VACCIN IS LAAG, EN HET DAALT NOG STEEDS. STELLEN OUDERS EN HUN DOCHTERS IN JOUW PRAKTIJK OOK VRAGEN? WE ZETTEN DE BELANGRIJKSTE FEITEN OP EEN RIJ.

JOSEPHINE KRIKKE | FOTO'S MARCEL VAN DEN BERGH

‘**W**at zou jij doen? Zou jij het je eigen dochter geven?’ In de praktijk van huisarts Joyce Nouwens wordt deze vraag dikwijls gesteld door ouders van meisjes die voor het HPV-vaccin zijn opgeroepen. ‘Ze hebben soms twijfels over de bijwerkingen en de veiligheid,’ vertelt Joyce. ‘Soms kunnen we die twijfels telefonisch wegnemen, maar vaak komen ouders toch langs op het spreekuur. Daarom moet iedereen in onze praktijk goed weten hoe het precies zit met het HPV en wat het nut is van vaccineren.’

DOCHTER

Als kaderarts gynaecologie houdt Joyce zich intensief bezig met het Humaan Papillomavirus (HPV), dat baarmoederhalskanker kan veroorzaken. En ja, ze laat haar dochter zeker inenten. ‘Ik heb de twijfels rondom het HPV-vaccin onderzocht. Daardoor weet ik dat het veilig is. De vaccins zijn sinds 2006 wereldwijd op de markt, er zijn uitgebreide onderzoeken gedaan en er zijn geen ernstige bijwerkingen bekend.’

Toch doen er over het vaccin nog altijd veel hardnekkige verhalen de ronde. ‘Veel mensen denken dat je trombose van kunt krijgen, of het chronisch vermoeidheidssyndroom. Je zou zelfs onvruchtbaar kunnen worden. Een andere angst is dat er iets mis is met het vaccin, omdat er meisjes flauwvallen als ze de prik krijgen.’

NORMALE COLLAPS

Joyce bestudeerde alle aannames en twijfels en kan ze allemaal weerleggen. ‘Neem dat flauwvallen. Een meisje van 12 heeft niet zo’n hoge bloeddruk. Flauwvallen kan dan een normale collaps zijn, door de schrik van de prik. En vermoeidheid? Veel kinderen uit groep 8 of de brugklas hebben daar last van. Een nieuw ritme, een veranderend lichaam, nieuwe vrienden maken, dat is stressvol en vermoeiend. Omdat ze in deze periode ook de HPV-vaccinatie krijgen, denken mensen vaak dat dat dan de oorzaak is.’

Het vaccin kan evenmin leiden tot onvruchtbaarheid. De inenting werkt op het afweersysteem en niet op de voortplantingsorganen. Joyce Nouwens vindt dan ook dat zorgprofessionals hun patiënten goed moeten kunnen voorlichten over het virus en de inenting. Ook doktersassistenten dus. ‘Het belangrijkste om te vertellen is dat het vaccin bewezen veilig is. De gebruikelijke bijwerkingen zijn

kortdurend, zoals koorts en jeuk op de prikplek. Je kunt bezorgde ouders en dochters ook wijzen op websites als thuisarts.nl en rijksvaccinatieprogramma.nl.’

CERVARIX-VACCIN

Van het HPV-virus zijn er meer dan honderd subtypes. Het overgrote deel is niet gevaarlijk. Het vaccin dat in Nederland wordt gegeven heet Cervarix en beschermt tegen twee van die gevaarlijke types: nummer 16 en 18. ‘Ben je daar tegen ingeënt, dan ben je voor 70 procent beschermd.’

Dat is dus geen 100 procent. En daarom moet het bevolkingsonderzoek, waaraan vrouwen vanaf hun dertigste kunnen deelnemen, wat Joyce Nouwens betreft voorlopig doorgaan. ‘Er is ook een nieuw vaccin met een grotere dekking, Gardasil 9. Dat beschermt tegen meer types dan het huidige vaccin. Mocht dat ooit de standaard worden, dan is het bevolkingsonderzoek misschien niet meer nodig voor mensen die tegen HPV zijn ingeënt.’

Het is nog onbekend hoe lang de immuniteit van het Cervarix-vaccin standhoudt. ‘Maar tot nu toe is die immuniteit nog hoog bij de meisjes die als eerste zijn ingeënt. En gaat dat cijfer dalen, dan verwacht ik wel een booster, een herhalingsprik.’

SEKSUEEL ACTIEF

Per jaar krijgen 800 mensen de diagnose baarmoederhalskanker. Daarvan overlijden er 200. Om dit cijfer omlaag te krijgen, hoopt Joyce Nouwens dat in de toekomst ook jongens worden gevaccineerd. ‘Als je jongens en meisje vaccineert, krijgen we sneller een hoge collectieve immuniteit, waarvan ook mensen profiteren die niet zijn ingeënt. Bovendien: jongens verspreiden het virus net zo goed. Ze krijgen alleen geen baarmoederhalskanker.’

Seksuele gezondheid is een verantwoordelijkheid voor iedereen. ‘Als de vaccinatie voor beide seksen geldt, denk ik dat ouders minder het idee hebben dat het weer de meisjes zijn die iets moeten. Dat zou dus ook kunnen helpen om deelname omhoog te krijgen. Bovendien is er ook een verband tussen HPV en anus kanker. En dat kan iedereen krijgen. ‘Ik heb twee zoons en een dochter, en ze moeten bij mij allemaal worden ingeënt tegen HPV. Ook mijn zoons. Want het idee dat zij iemand kunnen besmetten die er kanker aan overhoudt, is voor mij onacceptabel.’ •

VACCINATIEGRAAD DAALT

Weerstand tegen vaccineren is er voor alle inentingën uit het Rijksvaccinatieprogramma. In 2017 daalde de deelname met ongeveer 1 procent, zo blijkt uit het jaarverslag.

De gemiddelde percentages liggen voor de meeste vaccinaties nog altijd boven de 90 procent. Bij het HPV-vaccin, dat meisjes krijgen in het jaar dat ze 13 worden, is dat slechts 45,5 procent. Met de campagne #ikvaccineer proberen zorgverleners dit te veranderen.

Voor meer informatie: rijksvaccinatieprogramma.nl

HPV EN BAARMOEDERHALSKANKER

- HPV is een virus dat je gemakkelijk kunt krijgen als je seksueel actief bent. Het wordt geen soa genoemd, omdat het ook via de handen overdraagbaar is.
- Ongeveer 8 op de 10 vrouwen lopen een keer in hun leven HPV op.
- Meestal ruimt het lichaam het virus zelf weer op binnen twee jaar. Soms niet.
- Als de hoog risico varianten van HPV niet worden opgeruimd, dan kan het de cellen in de baarmoederhals veranderen. Er kan dan een voorstadium van baarmoederhalskanker ontstaan. De kans hierop is heel klein.
- De fase van het voorstadium kan lang duren. Er gaan vaak 10 tot 15 jaar overheen voordat matige tot ernstige afwijkingen kunnen uitgroeien tot baarmoederhalskanker.